

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΣΠΔΕ**

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

**7^{ης} ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ
ΤΟΥ Σ.Π.Δ.Ε.**

ΤΕΤΑΡΤΗ 11 ΜΑΡΤΙΟΥ 2009

.....

I. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Καλημέρα κ. Υπουργέ, κ. Υφυπουργοί, ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και των Συμβουλίων, κύριοι εκπρόσωποι των φορέων στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας.

Η παρουσία μου σήμερα στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας και στη συνεδρίαση αυτή είναι μια ιδιαίτερα δύσκολη παρουσία -και είναι δύσκολη για μία σειρά από λόγους που θα σας τους αναπτύξω αν μου επιτρέψετε με σύντομο τρόπο.

Για να ξεκινήσω και να ελαφρύνω λίγο την ατμόσφαιρα είναι ιδιαίτερα ευχάριστος ο χαρακτηρισμός «νεοφώτιστος» από τον κ. Βερέμη, αλλά πιστεύω ότι η συμμετοχή μου στα κοινά της Παιδείας επί 30 σχεδόν χρόνια και το ότι υπήρξα ο πρώτος πρόεδρος του ΕΣΥΠ κάτω από αντίξοες συνθήκες, μάλλον κάτι αντίθετο θα έδειχνε, αν και δεν θα προτιμούσα να ήμουν πραγματικά νεοφώτιστος.

Θα ήθελα κατ' αρχήν να εξηγήσω και να οριοθετήσω την συμμετοχή του ΠΑΣΟΚ στο διάλογο αυτό. Είναι φανερό νομίζω και από τις δημόσιες τοποθετήσεις του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ, ότι ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ και το ΠΑΣΟΚ δίνουν πάντοτε ιδιαίτερη σημασία στο διάλογο, στην ανάγκη διαλόγου για την παιδεία και την κοινωνική συμμετοχή στα θέματα της παιδείας.

Η προσέγγιση αυτή του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ στα 25 τελευταία χρόνια που ο ίδιος είχα συμμετοχή στα κοινά για την παιδεία και που ήμουν άμεσος συνεργάτης του, δεν μπορώ να πω ότι έχει εκτιμηθεί στο βαθμό που θα έπρεπε και ότι έχει βρει ανάλογη ανταπόκριση.

Για να οριοθετήσω τη συμμετοχή μου εδώ θα ήθελα απλώς αν μου επιτρέψετε να σας διαβάσω το έγγραφο που εστάλη στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας από τον Γενικό Διευθυντή του Πολιτικού Γραφείου του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ.

«Κύριε Πρόεδρε, σε απάντηση του από 25/2/09 εγγράφου σας, σας γνωρίζω τα εξής:

Το ΠΑΣΟΚ συμμετείχε εποικοδομητικά σε όλα τα όργανα του ΕΣΥΠ από την έναρξη της λειτουργίας του. Παρέμεινε στο διάλογο ακόμα και όταν τα άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών είχαν αποχωρήσει. Αποχώρησε τελικά και εκείνο, όταν έγινε φανερό ότι η Κυβέρνηση χρησιμοποιούσε το ΕΣΥΠ ως βιτρίνα διαλόγου και προχωρούσε αιφνιδιαστικά στην ψήφιση νομοσχεδίων χωρίς κανένα προηγούμενο διάλογο.

Παρά το γεγονός, ότι οι λόγοι της αποχώρησης του ΠΑΣΟΚ από το ΕΣΥΠ δεν έχουν εκλείψει, ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ στην πρόσφατη ομιλία του στη Βουλή για την παιδεία δήλωσε, ότι θα δώσει μια ακόμα ευκαιρία στο διάλογο με ορισμένες βασικές προϋποθέσεις.

Όσον αφορά το ΕΣΥΠ ζήτησε να καταστεί Ανεξάρτητη Αρχή, όπως άλλωστε προέβλεπε και ο Ιδρυτικός του νόμος 2327/95. Παρ' ότι η Κυβέρνηση δεν έχει καν συζητήσει τις προτάσεις αυτές, ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ συνεπής στην πολιτική του για την ανάγκη δημόσιας διαβούλευσης για τα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας με συμμετοχή των κοινωνικών φορέων αποφάσισε το ΠΑΣΟΚ να λάβει μέρος στο διάλογο που ξεκινά καταθέτοντας τις προτάσεις του και συζητώντας κάθε άλλη πρόταση που θα διατυπωθεί.

Διατηρεί βεβαίως τις επιφυλάξεις του για την ειλικρίνεια των προθέσεων της Κυβέρνησης και περιμένει ακόμα την απάντησή της στις προτάσεις του. Στο διάλογο αυτό, στο ΕΣΥΠ, και σ' αυτή τη φάση και στο Συμβούλιό του ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ ορίζει εκπρόσωπό του, τον καθηγητή του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Πανάρετο, Σύμβουλό του για θέματα παιδείας και πρώην Πρόεδρο του ΕΣΥΠ με αναπληρωτή τον κ. Βασίλειο Κουλαϊδή».

Η συνέχεια και η προσέγγιση στα θέματα του διαλόγου, ιδιαίτερα σε μια στιγμή που όπως αντιλαμβάνεστε και όπως είναι φανερό το βάρος που πέφτει στο ΠΑΣΟΚ ή που μπορεί να επωμιστεί το ΠΑΣΟΚ σύντομα είναι

μεγάλο, δείχνει την σημασία που αποδίδει ο ίδιος ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ στο διάλογο αυτό.

Χωρίς να θέλω να κάνω παρελθοντολογία, αλλά για να τονίσω ακριβώς την προσήλωση του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ στο διάλογο, θα αναφέρω δύο περιστατικά.

Το 1989, ως Υπουργός Παιδείας, ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ πρότεινε στη Βουλή τη δημιουργία Διακομματικής Επιτροπής. Ο τότε αρχηγός της τότε αξιωματικής αντιπολίτευσης κ. Μητσοτάκης αρνήθηκε συμμετοχή σε οποιοδήποτε διάλογο με το επιχείρημα ότι πλησιάζουν εκλογές και επομένως ο διάλογος δεν είχε έννοια.

Το 1996 ο σημερινός Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ και τότε Υπουργός Παιδείας προχώρησε ένα βήμα παραπέρα και κατέθεσε πρόταση νόμου, η οποία τελικά κατέστη νόμος για τη θεσμοθέτηση Διακομματικής Επιτροπής για την παιδεία. Η Διακομματική Επιτροπή αυτή κ. Υπουργέ συνεδρίασε, αλλά η θέση του εκπροσώπου της Νέας Δημοκρατίας ήταν κενή.

Γνωρίζετε και εσείς και νομίζω, ότι είναι γνωστό σε όλους ότι υπάρχουν έντονες αμφιβολίες για την ειλικρίνεια των προθέσεων της Κυβέρνησης για το διάλογο. Αν μου επιτρέπετε για ένα λεπτό, θα σας διαβάσω το εξής:

«Σήμερα έχει ξεκινήσει ένας καινούργιος κύκλος διαλόγου. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο διάλογος αποτελεί την πεμπτούσια της δημοκρατίας. Ο διάλογος όμως πρέπει να καταλήγει σε ορισμένα σαφή συμπεράσματα, τα οποία στη συνέχεια να μεταβάλλονται σε πράξη.

Τον τελευταίο όμως καιρό παρατηρώ ότι έχουν αυξηθεί τα κρούσματα διαλόγου. Διάλογος για την παιδεία, διάλογος για τους λιθάνθρακες, διάλογος για τις ανεμογεννήτριες, διάλογος για κάθε δύσκολο θέμα που ο αρμόδιος Υπουργός για να αποφύγει το πολιτικό κόστος δεν τολμά να πιάσει στα χέρια του. Διερωτώμαι, λοιπόν, μήπως και ο συγκεκριμένος διάλογος αποτελεί απλώς το πρόσχημα για να αποφευχθεί οποιαδήποτε ενέργεια.

Ακόμη ιδιαίτερη έκπληξη μου προκάλεσε το γεγονός ότι το κύριο θέμα του διαλόγου που υποτίθεται ότι άρχισε δεν αγκαλιάζει όλα τα

προβλήματα της ανώτατης παιδείας, αλλά ανήγαγε σε θέμα πρώτης προτεραιότητας τον τρόπο εισαγωγής στα ΑΕΙ.

Προβλήθηκε μάλιστα ο ισχυρός και μάλιστα από αρμόδια χείλη, ότι αν απομακρυνθούν οι εισαγωγικές εξετάσεις από το Λύκειο, αυτό θα οδηγήσει σε αναμόρφωση του Λυκείου, δηλαδή την αναβάθμιση της Παιδείας.

Είναι τουλάχιστον αφελές να υποστηρίζεται ότι το μέτρο αυτό από μόνο του θα έχει αυτά τα αποτελέσματα. Η αναμόρφωση του Λυκείου που ασφαλώς είναι απαραίτητη προϋποθέτει πολλές άλλες προηγούμενες ενέργειες».

Θα μπορούσε κανείς να θεωρήσει, ότι την διατύπωση αυτή την έκανε κάποιος στέλεχος του ΠΑΣΟΚ ή κάποιου άλλου κόμματος της αντιπολίτευσης ή κάποιος ο οποίος διαφωνεί γενικότερα με την πολιτική της Κυβέρνησης.

Και όμως: Το κείμενο αυτό είναι πρόσφατο (22/2/09), και έχει γραφεί από τον κ. Γιάννη Βαρβιτσιώτη, το Νέστορα του Κόμματος που βρίσκεται στην εξουσία, πρώην Υπουργό Παιδείας και αν δεν κάνω λάθος, Πρόεδρο του Ιδρύματος «ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ».

Το κείμενο αυτό δεν το διάβασα για να υπερτονίσω την αμφιβολία για την ειλικρίνεια των προθέσεων, αλλά για ένα άλλο απλό λόγο τον οποίο θα παρακαλούσα να προσέξετε και ο οποίος εκφράζει τον Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ. Δεν έχουμε την πολυτέλεια να αποδεχτούμε έστω και το προφανές. Πρέπει να εκμεταλλευτούμε κάθε ευκαιρία διαλόγου για την παιδεία, ανεξάρτητα από τις προθέσεις.

Επομένως η παρουσία μου εδώ δεν αναφέρεται στις προθέσεις, αλλά αναφέρεται στην ουσία του διαλόγου τον οποίον το ΠΑΣΟΚ και ο Πρόεδρος του ελπίζει να είναι εποικοδομητικός.

Θα ήθελα όμως να παρακαλέσω κ. Υπουργέ, να δείξετε ότι τουλάχιστον σας προβληματίζουν οι προτάσεις που έχει καταθέσει διαχρονικά ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ. Και δεν αναφέρομαι σε όλες τις προτάσεις, θα αναφερθώ σε δύο που είναι όμως σημαντικές.

Η πρώτη πρόταση αφορά αυτό το όργανο και είναι η πρότασή του στη Βουλή για να μετατραπεί το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας σε

Ανεξάρτητη Αρχή. Μέχρι σήμερα δεν έχει υπάρξει καμία απάντηση ούτε από τον Πρωθυπουργό, ούτε από την Κυβέρνηση, ούτε από εσάς.

Αν θα θέλατε θα μπορούσα να κάνω μια παύση ενός λεπτού για να τοποθετηθείτε ή αν φυσικά δεν θέλετε, μπορείτε αυτό να το κάνετε αργότερα. (*Μικρή παύση*). Θα ήταν όμως μία ένδειξη ότι σας απασχολεί η άποψη του συνομιλητή σας. Μπορεί να την απορρίψετε, αλλά να εξηγήσετε, την απορρίπτω γι' αυτό το λόγο.

Χαίρομαι που μία άλλη από τις προϋποθέσεις που έθεσε ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, αντιλαμβάνομαι ότι την ικανοποιήσατε στην πρόσφατη συνεργασία που είχατε στην Διακομματική Επιτροπή, ότι δηλαδή η Νέα Δημοκρατία δεσμεύεται να συμμετέχει στο διάλογο εφ' όσον το ΠΑΣΟΚ γίνει Κυβέρνηση.

Υπάρχει και ένα άλλο θέμα το οποίο επίσης αποτελεί ένα στοιχείο προβληματισμού. Όταν συζητείτο πριν από δύο χρόνια ο νόμος της Κυβέρνησης (δεν τον αναφέρω με το όνομα της προκατόχου σας, διότι δεν είναι σωστό) για τα πανεπιστήμια, ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ προέβη σε μία πρωτοφανή για τα πολιτικά δεδομένα ενέργεια.

Παρακολούθησε την συζήτηση στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, κάτι που ποτέ μέχρι τότε δεν είχε κάνει αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Εκεί κατέθεσε μία συγκεκριμένη πρόταση για τον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων των πανεπιστημίων.

Η πρόταση αυτή (την έχω εδώ και μπορώ να σας την δώσω, μπορώ να την καταθέσω και στα πρακτικά), ήταν μία πρόταση πέντε άρθρων για νόμο για τα πανεπιστήμια, η οποία είχε ως κύρια αρχή της την ανάγκη της λειτουργίας των πανεπιστημίων με ένα τρόπο αυτοτελές, αυτοδύναμο σε σχέση με την πολιτεία. Και ως δεύτερο πυλώνα του είχε την αξιολόγηση των πανεπιστημίων σε σχέση με τις προτάσεις και με τις συμφωνίες που τα πανεπιστήμια θα είχαν κάνει με την κυβέρνηση.

Η Υπουργός Παιδείας τότε δεν διάβασε καν το κείμενο, το αγνόησε. Είπε ότι πρόκειται για ένα πρόχειρο κείμενο, μία πρόχειρη σκέψη. Αυτό δεν νομίζω ότι είναι ένδειξη ότι οι απόψεις της άλλης πλευράς, όποια και να είναι αυτή η άλλη πλευρά, λαμβάνονται υπόψη σοβαρά. Αγνοήθηκε.

Αγνοήθηκε μάλιστα από τότε πλήρως από την Κυβέρνηση ακόμα και όταν όπως είναι φανερό, απέτυχε πλήρως, ή σχεδόν πλήρως, ο νόμος που η κυβέρνηση τότε ψήφισε.

Θα παρακαλούσα, λοιπόν, τουλάχιστον στο πνεύμα της πολιτικής αβροφροσύνης, να εξετάσετε αυτές τις προτάσεις, ώστε να αισθανθεί κανείς ότι ο διάλογος αφορά τουλάχιστον την μελέτη των απόψεων και των προτάσεων που υποβάλλει μία άλλη πλευρά, δεν θα πω ιδιαίτερα εάν αυτή η πλευρά είναι η αξιωματική αντιπολίτευση.

Μια άλλη διάσταση που θα ήθελα να δώσω στο διάλογο που ξεκινά σήμερα στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας είναι η ανάγκη συμφωνίας ή τουλάχιστον συναντίληψης για συγκεκριμένες γενικότερες πολιτικές -όχι για επιμέρους θέματα.

Δεν είναι το πρόβλημα κατά τη γνώμη μου της εκπαίδευσης το εάν τα εξεταζόμενα μαθήματα για εισαγωγή στο πανεπιστήμιο θα είναι τρία ή πέντε. Το θέμα αυτό απασχολεί την κοινωνία και βέβαια πρέπει να αντιμετωπιστεί, αλλά υπάρχει ένα μεγαλύτερο και ουσιαστικότερο πρόβλημα: τι θέλουμε από τα πανεπιστήμια, τι θέλουμε από τα σχολεία. Με χαρά μου άκουσα σήμερα να θέτετε ορισμένους στόχους για το διάλογο αυτό.

Το ΠΑΣΟΚ, όπως γνωρίζετε, έχει απόψεις για την παιδεία. Νομίζω, ότι σας τις κατέθεσε στη Διακομματική Επιτροπή η εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ η κα Διαμαντοπούλου και σας εξήγησε επίσης τις προτάσεις και τις κατευθύνσεις στις οποίες κινείται ή θα κινηθεί η πολιτική του ΠΑΣΟΚ.

Αναφέρθηκα ιδιαίτερα στην ανάγκη συναντίληψης των προβλημάτων, γιατί πιστεύω -και η εμπειρία μου έχει δείξει στα όσα χρόνια ασχολούμαι με τα εκπαιδευτικά θέματα- ότι ένα από τα προβλήματα που έχουμε ως χώρα είναι ότι αντιμετωπίζουμε τα προβλήματα, ή νομίζουμε ότι μπορούμε να τα λύσουμε, με νομικές προσεγγίσεις, ενώ πρόκειται για βαθύτατα προβλήματα της κοινωνίας που δεν λύνονται με νόμους. Τα αποτελέσματα βέβαια το βλέπουμε στη συνέχεια όταν οι νόμοι αυτοί είτε δεν εφαρμόζονται, είτε αποτυγχάνουν στην εφαρμογή τους.

Δεν είναι τυχαίο, ότι ενώ η δηλωθείσα πρόθεση -και πιστεύω ότι ήταν ειλικρινής- της Υπουργού που κατέθεσε το νόμο το '07, ήταν να δοθεί μεγαλύτερη αυτοτέλεια στα πανεπιστήμια όταν εκχώρησε τον έλεγχο

νομιμότητας των εκλογών των καθηγητών στα πανεπιστήμια, σήμερα η γραφειοκρατία στο πανεπιστήμιο είναι μεγαλύτερη από την εποχή που ο έλεγχος νομιμότητος γινόταν στο Υπουργείο Παιδείας.

Και όχι μόνο αυτό, αλλά τα πράγματα χειροτέρεψαν και σε καθαρά ακαδημαϊκό επίπεδο. Φτάσαμε στο σημείο, όταν συγκροτούνται Εκλεκτορικά Σώματα, να γίνεται κλήρωση μεταξύ 100 Καθηγητών (ή, εν πάση περιπτώσει μελών ΔΕΠ αντιστοίχων βαθμίδων), με μόνο κριτήριο την συνάφεια του γνωστικού αντικειμένου και χωρίς να λαμβάνεται υπ'όψιν η ακαδημαϊκή επάρκεια και αναγνώριση των κατεχόντων τις θέσεις.

Είναι και αυτό μια έκφανση ενός άλλου μεγάλου προβλήματος του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, της ομοιομορφίας. Δεν είμαστε κ. Υπουργέ όλοι οι Καθηγητές ίδιοι. Πολλοί από τους καθηγητές που υποχρεώνομαι να αποδεχθώ στην κλήρωση για την συμπλήρωση εκλεκτορικών σωμάτων στο Τμήμα μου στο πλαίσιο της ομοιομορφίας δεν θα είχαν εκλεγεί ούτε Λέκτορες με τα κριτήρια που έχουμε υιοθετήσει.

Αυτό, λοιπόν, είναι μία άλλη διάσταση την οποία θα ήταν χρήσιμο να λάβει υπόψη της η πολιτική ηγεσία στο διάλογο. Η έμφαση στην διαφοροποίηση σε όλη την κλίμακα του εκπαιδευτικού συστήματος με βάση την ποιότητα και την αξιοκρατία είναι ένα σημαντικό στοιχείο που μπορεί να προκύψει απ' αυτό το διάλογο, εάν βέβαια συμφωνούμε σ' αυτό.

Και για να κάνω μία ακόμα πρόταση διαλόγου μια και αναφέρθηκε προηγουμένως ο κ. Μπαμπινιώτης στις προτάσεις και στις προσεγγίσεις. Γιατί δεν ξεκινάμε το διάλογο κ. Πρόεδρε με μία απλή διαπίπωση για αξιοκρατία στην επιλογή των στελεχών της εκπαίδευσης. Να συμφωνήσουμε σ' αυτό το πράγμα. Αυτό αν θέλετε περιορίζει τις δυνατότητες μιας μελλοντικής κυβέρνησης, αλλά με δεδομένο ότι αυτό είναι μία δέσμευση του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ θα ήταν χρήσιμο να αποτελέσει ένα θέμα διαλόγου και συζήτησης στο οποίο να συμφωνήσουμε.

Και για να μην μακρηγορήσω θα ήθελα να κάνω μια αναφορά στην ημερήσια διάταξη. Τι εκφράζει αυτή η ημερήσια διάταξη; Εκφράζει το Υπουργείο Παιδείας; Εκφράζει το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας; Εκφράζει το τμήμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης; Εκφράζει προσωπικά τον κ. Βερέμη; Εκφράζει προσωπικά τον κ. Μπαμπινιώτη;

Θα έλεγα δηλαδή ότι η ιεράρχηση των προβλημάτων και η συζήτηση, θα έπρεπε ίσως να έχει τεθεί στην Διακομματική Επιτροπή γιατί αυτός θα ήταν κατά τη γνώμη μου ο ρόλος της Διακομματικής Επιτροπής και να ακολουθήσει η συζήτηση στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας.

Με δεδομένο ότι το ΠΑΣΟΚ έχει καταθέσει προτάσεις για όλο το εκπαιδευτικό φάσμα, θα παρακαλούσα να εξεταστεί το ενδεχόμενο να συζητηθούν οι προτάσεις του ΠΑΣΟΚ. Είχα ακούσει την εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας στην Διακομματική Επιτροπή να δηλώνει ότι η Κυβέρνηση δεν έχει ακόμα προτάσεις. Αυτό άκουσα σε μια δήλωσή της, δεν είναι εδώ για να το επιβεβαιώσει, μου φαίνεται έφυγε. Και φυσικά όταν καταθέσει η Κυβέρνηση τις προτάσεις αυτές να συζητηθούν κι αυτές και να οδηγηθούμε σε κάποια σύγκλιση.

Και για να κλείσω αυτή την τοποθέτηση που ξεκίνησε σε πολιτικό επίπεδο και κλείνει σε επίπεδο επιστημονικό, θα ήθελα να πω το εξής. Είναι καλό να υπάρχει μία συνέχεια στην πολιτική της παιδείας. Και αυτή η συνέχεια να ξεπερνά και μικρά θέματα όπως αυτό της προχειρότητας.

Έχω στα χέρια μου μία έκθεση μιας επιτροπής που έγινε νομίζω από το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας το 2007 για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Ήταν μία πολυσέλιδη έκθεση. Δεν έχω αντιληφθεί αν αυτή η έκθεση συζητήθηκε ποτέ. Εγώ έγραψα 17 σελίδες σχολιασμό και τον έδωσα στην τότε Υπουργό Παιδείας. Δεν έχω δει καμιά ενέργεια του Υπουργείου ή του ΕΣΥΠ σε συνέχεια της έκθεσης αυτής.

Αυτό το θεωρώ ένδειξη προχειρότητας θα μου επιτρέψετε να πω, δεν θέλω να πω κακής πρόθεσης. Όταν υπάρχει ένα υλικό και όταν συγκροτείται μία Επιτροπή για να κάνει μια πρόταση, είναι καλό αυτή η πρόταση να αποτελεί ένα στοιχείο προβληματισμού για την Κυβέρνηση και να μην την σχολιάζει μόνος κάποιος μεμονωμένα.

Κλείνοντας θα ήθελα να αναφερθώ σε μια σειρά από παλαιότερες ενέργειες και κείμενα που θεωρώ ότι θα ήταν χρήσιμο να ληφθούν υπόψη από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας.

Αναφέρομαι στην έκθεση του ΟΟΣΑ του '96 για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, στην πιλοτική αξιολόγηση πανεπιστημίων και ΤΕΙ που έγιναν πάλι επί Υπουργίας Γεωργίου Παπανδρέου το '95, μέχρι το διάλογο

που έγινε για τα προβλήματα μεταξύ πανεπιστημίων και ΤΕΙ. Όλα τα σχετικά κείμενα είναι στην διάθεσή σας. Ισως μια τέτοια ιστορική αναδρομή βοηθήσει σε μια καλύτερη αντιμετώπιση των δύσκολων προβλημάτων που αντιμετωπίζει κανείς όντας επικεφαλής του Υπουργείου Παιδείας.

Εύχομαι και ελπίζω να διαμορφωθούν οι προϋποθέσεις εκείνες υπό τις οποίες το ΠΑΣΟΚ τουλάχιστον θα μπορέσει να παραμείνει στο διάλογο αυτό μέχρι το τέλος και με εποικοδομητικό τρόπο. Γιατί θα ήθελα να γίνει αντιληπτό ότι ένα κόμμα -και μάλιστα ένα μεγάλο κόμμα- δεν μπορεί απλώς να εκφράζει την επιθυμία του Προέδρου του για διάλογο. Ένα μεγάλο κόμμα -και οι πολίτες που το ψηφίζουν- θέλει να βλέπει αποτελέσματα. Και θα σας παρακαλούσα να βοηθήσετε, ώστε και το ΠΑΣΟΚ να παραμείνει στο διάλογο και αποτελέσματα να υπάρξουν. Σας ευχαριστώ.